

ความเค็มโตของไม้มะฮอกกานีใบเล็ก

โดย

นายประสัท สถาพรพงษ์

หัวหน้าสวนป่าห้วยยาง ป่าไม้เขตเพชรบุรี

กรมป่าไม้

เสนอต่อที่ประชุม

การสัมมนาทางวนวัฒนวิทยาครั้งที่ ๒

เรื่อง ไม้โตเร็ว

วันที่ ๕-๑๑ มกราคม ๒๕๒๒ ณ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ไม้มะฮอกกานี (Sweitenia mahogani Jacq) เป็นไม้ที่มีค่า

ทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นต้นไม้ขนาดใหญ่เป็นพันธุ์ไม้ต่างถิ่นที่นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย ขึ้นได้ดีในที่ดินร่วนระบายน้ำได้ดี ลักษณะเนื้อไม้สีแดงปนน้ำตาล เลื่อยผา ตบแต่งได้ง่าย ใช้ทำบ้านเรือน เครื่องใช้ต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องประดับบ้านเรือนที่มีราคาสูง

การเพาะเมล็ด เมล็ดไม้มะฮอกกานีมีขนาดใหญ่แบนเป็นปีก การเพาะควรหักปีกออกเสียก่อน เพื่อไม่ให้ส่วนที่เป็นเมล็ด เพื่อให้น้ำซึมเข้าหาเมล็ดได้สะดวก ความงอกจะเร็วขึ้น การเพาะเมล็ดอาจจะทำได้โดยง่าย โดย

๑. ใช้เทใส่ภาชนะ เช่น ถังไม้ หรือกองบนดิน หากตรวจสอบคลุ่มและรดน้ำให้ความชื้นเข้าเย็น และคอยตรวจดูความงอก หลังจากเมล็ดงอกแล้ว จึงนำลงชำในถุงหรือภาชนะอีกครั้งหนึ่ง

๒. เพาะในภาชนะชำโดยตรง เช่นเพาะในถุงพลาสติก ขนาด ๕" x ๘"

ฯลฯ

การให้น้ำแปลงเพาะ ควรให้น้ำเช้าและเย็น และคอยสังเกตไม้ให้เปียกและเกินไป ซึ่งอาจจะทำให้เกิดโรคเน่าคอกินได้ หรือให้น้ำน้อยไป จนดินแห้งเกินควรกล้าไม้ออน ๆ ใ้รับน้ำไม่พอก็จะตายได้ การให้น้ำแปลงเพาะนี้ อาจจะรดได้โดยใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่นสปริงเกอร์ ฯลฯ

การไถรม ในระยะแรก ๆ กล้าไม้มะฮอกกานีจะอยู่ในรม และเมื่อกล้าไม้โต ๆ กำหนดจะถึงเวลาปลูก ๑ - ๒ เดือน ควรจะให้กล้าไม้โตแสง แดดตลอดวันเหมือนกับธรรมชาติที่จะนำกล้าไม้ปลูก

ดิน มะฮอกกานีชอบขึ้นตามที่ดินร่วน มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าปลูกในหลุมควรยกแปลงหรือพูนดินให้สูงขึ้นหน้า มะฮอกกานีถ้าถูกน้ำท่วมจะตาย

การย้ายปลูก กล้ามะฮอกกานีหลังจากเพาะแล้วประมาณ ๔ - ๕ เดือนจะมีขนาดสูงพอที่จะทำการย้ายปลูกได้ จะมีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร การปลูกควรขุดหลุมกว้างประมาณ ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอกก้นหลุม สัก ๓ - ๕ กระสอบแล้วจึงปลูก โดยกลบ และกดดินโดยรอบ ๆ ต้นไม้ให้แน่น การปลูกควรปลูกให้ได้ในต้น

ถูกฝน หรืออย่างซ้ากกลางถูกฝนเพื่อให้อากาศไม่สามารรถเจริญเติบโตในระยะยาว มีเรือน
 รางแข็งแรงพอที่ตั้งตัวรอดอยู่ได้ในฤดูแล้ง หลังจากปลูกเสร็จแล้ว ควรปักไม้หลักและผูก
 เชือกติดกับหลักกันลมพัดคนหักงอโยกกระเทือนรากไม้ และเป็นการทำให้ลำต้นไม้ตรงอีกด้วย

ส่วนป่าห้วยยาง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ทดลองปลูกต้นไม้
 มะฮอกกานี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่เนื่องจากไม่มีความชำนาญ ต้นไม้มะฮอกกานีเมื่อเป็น
 ต้นอ่อนอายุระหว่าง ๑ - ๓ ปี มักจะมีหนอนของผีเสื้อกลางคืนบางชนิด ชอบกัดกินยอดหน้า
 และเจาะลงตามลำไม้ หรือแกนกลางของต้นไม้จะส่งเกตุไค้จากมีการขับถ่ายผง เศษไม้สี
 น้ำตาลติดอยู่กับใย หลุดออกมาภายนอกปรากฏ ส่วนที่ถูกเจาะเห็นไค้ชัดเจน ยอดที่ถูกกัด
 เจาะจะเหี่ยวแห้งตาย และเป็นโพรงอยู่ภายในต่อไปก็จะแตกยอดอ่อนใหม่รอบ ๆ ตาคาน
 ข้าง ทำให้เรือนยอดสั้น และเล็กเป็นพุ่มเตี้ย ทำให้รูปร่างของต้นไม้เสียไป จากการสำรวจ
 พบว่าไม้มะฮอกกานีอายุ ๑ - ๓ ปี ถูกแมลงเจาะยอดดังนี้. -

แสดงการกัดเจาะยอดไม้มะฮอกกานีของหนอน

อายุ ปี	จำนวนต้นที่ สำรวจ	หนอนเจาะยอด ต้น	จำนวนหนอนที่ เจาะ	หนอนเจาะ คน%	เฉลี่ยหนอน ๑ ต้นต่อตัว
๑	๓๐๓	-	-	-	-
๒	๓๑๓	๕๐๖	๑,๓๖๖	๕๖.๕	๑.๘
๓	๖๖๕	๕๓๐	๑,๖๕๕	๓๕.๔	๑.๘

จากการสังเกต ผีเสื้อตัวแก่จะวางไข่ตรงส่วนตาของยอดอ่อน เมื่อไข่กลายเป็น
 เป็นหนอน หนอนก็จะกัดกินจากปลายยอดลงสู่ลำ หรือแกนกลางซึ่งยังอ่อน เมื่อกัดกินไล่เป็น
 โพรงแล้วก็จะอาศัยอยู่ในโพรงในระยะที่เป็นหนอนจนถึงเป็นดักแด้ ก่อนที่จะกลายเป็นตัวแมลง
 ต้นมะฮอกกานีอายุ ๓ ปี จะถูกเจาะทำลายมากที่สุด ถึง ๓๕%
 ต้นมะฮอกกานีอายุ ๒ ปี จะถูกเจาะทำลายรองลงมา ๕๖%
 ต้นมะฮอกกานีอายุ ๑ ปี ไม่ถูกกัดเจาะเลย เข้าใจว่ายอดยังมีขนาดเล็กเกินไป
 หนอนยังใช้เป็นที่อาศัยไม่ได้

และจากการตรวจสอบต้นที่ถูกเจาะ จะถูกเจาะคนละ ๒ - ๓ ยอด หนอนถูกเจาะ
 -ยอดอ่อนนี้-

ยกย่องนี้ เป็นแมลงประมาณ เดือน

มกราคม - กุมภาพันธ์

ระยะเป็นไข่ ประมาณเดือน

มีนาคม - เมษายน

ระยะเป็นหนอนประมาณเดือน

พฤษภาคม - ตุลาคม

ระยะเป็นตั๊กแตนประมาณเดือน

พฤศจิกายน - ธันวาคม

การกำจัดแมลงปกติจะใช้เวลาประมาณครึ่งปี เป็นตัวหนอน ระยะเวลา

เมื่อผ่านไป ๓ ปี ขึ้นไปแล้ว ยังมีตัวของพวกแมลงปีกแข็งบางชนิด กัดกินเปลือกกรอบ ๆ

โคนต้นตรงคอต้นพร้อมกับขับถ่ายมูลออกมาเป็นขุยสีน้ำตาล และระยะออกงานที่ถูกกัดกินอาจจะ

มียางไหลออกมาให้เห็น ถ้ามีการกัดกินมาก หรือกินจนรอบต้นระยะออกงานที่ถูกกัดกิน มักจะ

ตายในเวลาต่อมา ด้วงกัดกินรอบ ๆ คอรากนี้ จะหมดไปเมื่อต้นระยะออกงานอายุประมาณ

๑๐ ปี

ความเจริญเติบโตของต้นระยะออกงานในส่วนป่าห้วยยาง

พ.ศ. ปลูก	ปลูกรวม ๑๐๐ ต้น		รอดตาย%	โตเฉลี่ย ซม.	พื้นที่หน้าตัด	สูงเฉลี่ย	ปริมาตรไม้ ที่แปลง	ความเพิ่ม พูนรายปี	หมายเหตุ
	ตาย	รอดตาย							
๒๕๑๑	๕๖	๔๔	๔๔	๐.๖	๐.๐๐๐๐๗	๑.๗	๐.๐๐๒๙๓	-	
๒๕๑๒	๕๖	๔๔	๔๔	๑.๕	๐.๐๐๐๑๗	๒.๐	๐.๐๐๗๓๗	๐.๐๐๔๔๔	
๒๕๑๓	๕๗	๔๓	๔๓	๓.๐	๐.๐๐๐๓๐	๓.๕	๐.๑๕๓๑๘	๐.๐๔๕๕๒	
๒๕๑๔	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีการวัด
๒๕๑๕	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีการวัด
๒๕๑๖	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีการวัด
๒๕๑๗	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีการวัด
๒๕๑๘	-	-	-	-	-	-	-	-	ไม่มีการวัด
๒๕๑๙	๔๓	๕๗	๕๗	๓.๑	๐.๐๐๓๙๖	๕.๐	๐.๕๖๔๓๘	๐.๑๑๑๘๑	
๒๕๒๐	๖๐	๔๐	๔๐	๑๘.๘	๐.๐๒๗๓๗	๘.๗	๕.๓๘๗๔๑	๔.๘๒๓๐๓	
๒๕๒๑	๖๐	๔๐	๔๐	๒๐.๐	๐.๐๓๑๔๒	๑๐.๒	๖.๔๑๑๓๘	๑.๐๒๓๙๘	

เฉลี่ยเนื้อไม้เพิ่มพูนรายปี คิดเป็นปริมาตร ๐.๕๓ ลูกบาศก์เมตร จากข้อมูล
ที่ได้จากการวัดขนาด ต้นมะฮอกกานีระยะเวลาปลูก ๗ ปีแรก จะโตไม่เร็วนัก อายุ ๑๑-
๑๒ ปี จะมีความเติบโตรวดเร็วขึ้น ซึ่งมีความเพิ่มพูนรายปี ถึง ๑.๑ ลูกบาศก์เมตร ต่อไร่
และในช่วงต่อ ๆ ไปคงจะมีความเพิ่มพูนสูงขึ้น ซึ่งทางสวนป่าจะได้อาศัยต่อไป

อนึ่งการตายของต้นมะฮอกกานี จะมีการตายมากเมื่ออายุมากขึ้น ทั้งนี้เป็นการ
ตายซึ่งเกิดจากหนอนเจาะยอด และคงกักกินรอบ ๆ เปลือกตรงคอคิน เมื่อพ้นระยะ ๑๐ ปี
ขึ้นมาแล้ว ศัตรูที่เกิดจากแปลงทำลายทั้ง ๒ ชนิดนี้ไม่พบ ฉะนั้นการเจริญเติบโตของต้น
มะฮอกกานีจึงโตเร็วกว่าธรรมชาติ

เอกสารอ้างอิง โครงการวิจัยทางวนวัฒนวิทยา เกี่ยวกับแมลงศัตรูของไม้
มะฮอกกานีปี พ.ศ. ๒๕๑๓

โดย

นายประสาท

สถาพรพงษ์

นายคำรง

ใจกลม

นายจ่านงค์

กาญจนบุรารังกุล

นายไพศล

บัวเพชร